

Hogyan váltam híradó tisztté?

Alulírott, a Puskás Tivadar Híradó Bajtársi Egyesület legutóbbi (2017. április 27.) közgyűlésén abban, az általam nem túlértékelhető megtiszteltetésben részesültem, hogy a közgyűlés az Egyesület **ÖRÖKÖS TISZTELETBELI TAG**-jává választott.

A megtiszteltetés érzését csak közhelyekkel tudnám kifejezni, ezért – ezúton elnézést kérve – ezt nem teszem. Ehelyett inkább bemutatkozom és elmondom híradó tisztté válásom történetét.

Erre több dolog inspirál.

Ha körbe tekintek egy közgyűlésen, a jelenlévők jelentős részét legfeljebb csak arcról ismerem, kisebb részt névről is, esetleg a Magyar Néphadseregben / Honvédségnél eltöltött negyven év és kilenc nap aktív szolgálatom során szolgálati és személyes kapcsolatba is kerültünk. De gondolom, legtöbbször így van, hisz az ország különböző részéről jövünk össze és ritkán találkozunk.

Emellett a közgyűlés előtt beszélgetve, Koczka Ferenc ezredes megjegyezte, hogy nem találja a nevemet a katonai tanintézetek – hisz a híradó tisztek képzése különböző nevű, bár majdnem ugyanazon tanintézetekben (Zalka, ETI, Zalka, Bólyai) történt – végzett híradó tisztjei között. Ezen megjegyzése azért érdekes, mert vele régóta ismerjük egymást.

A harmadik inspiráló tényező pedig Felker Lajos ezredes felhívása, hogy írjunk a Puskás Híradó nyomtatott vagy virtuális oldalára. Ezen írásommal ezen felhívásnak is eleget kívánok tenni.

Nem tévedett Koczka Feri, - neki ezt elmeséltem – mivel eredendően nem a híradó szakmát tanultam.

A katonai pályám kezdetekor meg volt az elképzelésem, hogy mely szakágban szeretnék szolgálni, de a híradó nem tartozott ezek közé. (Viccesen szoktam emlegetni, hogy azért nem mert - a nálam tíz-tizenöt évvel és annál fiatalabbak talán el sem tudják képzelni, - katonai pályám kezdetén a falusi családi házukban még villany sem volt.)

Katonai pályám 1953-ban a II. Rákóczi Ferenc Katonai Középiskolában kezdődött, majd érettségi után a tatai Dózsa lövész-, páncélos- és gépkocsizó-, majd az 1957-ben megalakult Egyesített Tiszti Iskolán folytatódott. Itt 1959-ben lövéstisztté avattak. Avatásom után Mezőtúrra kerültem lövész szakaszparancsnoki beosztásba.

Az Egyesített Tiszti Iskolán aktív gyakorlójaként váltam a sportlövészetnek, melynek következtében részt vettem nemzetközi versenyeken, így az 1960-as római olimpián is.

Az olimpia után a Budapesti Honvéd Sportegyesület közreműködésével Budapestre helyeztek. Az áthelyezési parancs felolvasásakor a tiszti gyűlésen résztvevők derűtségét váltotta ki, amikor felolvasták, hogy áthelyeznek az Országos Légvédelmi Parancsnokság 106. önálló híradó ezred, hadműveleti zászlóalj, vevő század vevő ügyeletes tisztjének. Az ezred parancsnoka ebben az időben Déry Konstantin őrnagy, törzsfőnöke Kerényi József alezredes volt. Kerényi József alezredes emellett a BHSE sportlövő szakosztályának (tiszteletbeli) elnöke is volt.

Az ezred az áthelyezésem előtt nem sokkal alakult s csak részlegesen működött. Ennek megfelelően nem kellett beosztásomat ellátni, helyette szakaszparancsnok voltam – sportlövő kollégámmal – a formálisan törzsszázadként nem létező, szakaszokba nem szervezett írnokoknak, szakácsoknak és egyéb kiszolgáló valamint a BHSE kiemelt sportoló állományának. Az ezred az időben Budapesten az egyik gyűjtő helye volt a sorkatonai

szolgálati idejüket töltő élsportolóknak. Beosztottaink közé tartoztak akkori sorkatonasportolók közül Kajdi János ökölvívó, Varga János birkózó és még néhány fiatal sorkatonasportoló.

Az ezred átmeneti állapota – a honi légvédelem aktiválásával – megszűnt (magyarozatától eltekintek), így eredeti beosztásban – vevő ügyeletes tiszt - kellett volna működnöm. Ehelyett áthelyeztek a rádió kiképző zászlóaljhoz rádiótávírási szakaszcsoportparancsnoki beosztásba. Később voltam műszerész szakaszcsoportparancsnok, illetve őrmesteri tanfolyam szakaszcsoportparancsnoka is. Ezekben a beosztásokban – ha a sportegyesületi kikérő lehetővé tette - az általános katonai foglalkozásokat vezettem, hisz a híradó szakmához nem értettem.

Az MN. 5566-nál előjáróim voltak Antal Pál, Kardos István zászlóaljparancsnokok, Lakatos József zászlóalj törzsfőnök, Hirling János, Naszádos Ferenc, Dávid István századparancsnokok. (Elnézést kérek, hogy rendfokozatokat nem jegyzek, de azokkal úgy vagyok, mint az egyszeri kisgyerek: „Hány éves vagy kisfiam? - Nem tudom, mindig változik!”)

Tudtam azonban, hogy ezen helyzet nem tartható, hiszen gátolja a katonai pályám alakulását. Önképzés és a sorkatonák foglalkozásain való részvétel formájában igyekeztem minél több szakismeretet megszerezni. Az új, akkor korszerű eszközök (R-102; R-118; R-154-2; R-1250; R-4 Labe) beérkezése és rendszeresítésekor 1963 augusztusában a szaktisztai állomány részére az alakulatnál tanfolyam indult, amelyre engem is beosztottak. A tanfolyamon az eszközökkel kapcsolatos ismereteket részletes áramköri szintig tanultuk. Még ez év őszén az ezred a híradó szaktisztek egy csoportját beiskolázta a Puskás Tivadar Távközlési Technikum levelező úton történő elvégzésére, a hiányzó érettségi megszerzése érdekében. Erre én is jelentkeztem s négy év után ismételen érettségiztem s távközlési technikus oklevelet szereztem. Tulajdonképpen ez alapozta meg a híradó tisztté válásomat. Az iskola eredményes elvégzését nagymértékben elősegítette a korábban említett tanfolyamon való részvétel.

Meg kell említenem, hogy a házasságkötésem ürügyét felhasználva – megszüntetendő a sport iránti elkötelezettségemet – feleségem lakhelyére, Szolnokra kértem áthelyezésemet. Ennek következtében áthelyeztek a Kilián György Repülő Műszaki Tisztiskola repülő ezredének híradó zászlóaljába kiképző szakaszcsoportparancsnoknak, amely beosztásból egy év múlva hadműveleti tiszt beosztásba helyeztek. E beosztásaimban már teljes felelősségű híradó tisztként kellett szolgálnom. Ez időre esett a távközlési technikum utolsó éve (1966-67) és az érettségi is. Nem nyugodtam meg, jelentkeztem a ZMKA híradó szakára, felvettek s így (1969-72) akadémiát végzett híradó tiszt lettem.

Az akadémián olyan neves híradó tisztnek csoporttársa voltam, mint Antal Pál, Zsigovics István korábbi előjáróim, valamint Priol Zoltán, Buzás Zoltán későbbi főnökeim. Csoportunk parancsnoka (osztályelső) Palatinusz József volt.



Csoportunk – talán az akadémiai híradó tiszt képzés során egyedülállóan – két alcsoportra oszlott. A tizenöt főből hét-hét fő a szárazföldiektől, illetve a honi légvédelemtől érkezett, egy fő pedig a rendőrségtől. Mi heten a honi légvédelemnél végzendő híradó feladatokra készültünk fel a másik csoport a szárazföldi csapatok híradásának elveit tanulta. Aki ismeri mindkét szakterületet, az tudja, hogy a kettő között mind a harcászati elvek, mind a technikai eszközök terén jelentős különbség van.



Tanteremben (jobb oldalt a képről lemaradtam)

Az honi légvédelmi híradó képzettségem ellenére az államvizsga után – nemcsak az én meglepetésemre - a szárazföldi, 7. gl. ho. híradófőnök helyettesének beosztásába neveztek ki Kiskunfélegyházára. Az OLP alakulataitól akadémiára érkezettek majd mind visszakérültek korábbi beosztásaikba vagy legalábbis alakulataikhoz, a szárazföldiek közül pedig Priol Zoli (hadtest HIF. h.-ként) és Buzás Zoli (ZMKA tanárként) került nálam magasabb beosztásba.

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy akadémiai tanulmányaim során nagy hasznát vettem az MN.5566-nál elsajátított – korábban említett, áramköri szintű – rádiótechnikai ismereteimnek, valamint a Puskás Tivadar Távközlési Technikumban oktatott sokcsatornás vezetékes eszközök működési elve megismerésének. Ez utóbbival kapcsolatos ismereteket a többiek alapvetően az akadémián sajátították el, hiszen ilyen eszközökkel korábban nemigen találkozhattak. Azokat (R-1412, R-1406 és csatornaképzők) akkoriban rendszeresítették a hadseregben. Korábban csak más elven működő H1-M – H2-M vivőfrekvenciás berendezések voltak.

Ilyen előzmények után váltam híradó tisztté s szolgáltam hadosztály híradófőnök helyetteseként, önálló híradó zászlóaljparancsnokként, hadosztály híradófőnökként majd – nyugállományba helyezésem előtt – a Szárazföldi Csapatok Parancsnoksága híradó- és informatikai szolgálatánál híradó kiképzési főtisztként.

Ezen beosztásaimban olyan nagy tekintélyű híradó tisztek beosztottja lehettem, mint Lindner Miklós (akkor 5. HDS. HIF) és Csatári Sándor (akkor 5. HDS. HIF.h.) tábornokok és olyan kiváló beosztottjaim voltak, mint Sztvorecz András (későbbi) tábornok és Bokor József (későbbi) ezredes.

Híradó tiszti pályám során részt vettem egy három hónapos hadműveleti-hadászati tanfolyamon a leningrádi Bugyonnij Híradó Akadémián, s itt „hadműveleti-hadászati képesítésű híradó tiszt”-é minősítettek. Itt társaim voltak Kardos István, Pákozdi Imre, Hegedüs Sándor alezredek.

Nyugállományba kerülésem (1993) után sem szakadt meg kapcsolatom a – most már civilben távközlésnek nevezett – szakmával, mivel közel tíz éven keresztül részt vettem az ország „bekábelezésében” (Budapesten és vidéken) részben manuális kivitelezőként, részben az (nagyelosztó) építések irányítójaként, az elvégzett munkák ellenőrző felmérőjeként.

Ilyen „történelmi” távlatból is örömömre szolgál, hogy e szép szakmát megismerhettem és olyan kiváló emberekkel szolgálhattam, akiket említettem. Elnézést kérek azoktól, akik megemlézését mellőztem, hisz az egy hosszú névsort eredményezne.

Szabó Miklós nyá. alezredes